

Woongoed Zeeuws-Vlaanderen

T.a.v. P. van de Voorde
Communicatielaan 2
4538 BV TERNEUZEN

onderwerp

Wnb ontheffing gewone dwergvleermuis slopen
woningen Clinge

kenmerk

ZK18000032 / 18005736

behandeld door

N. Meijdam
0118-63-1141

verzonden

19 MAART 2018

Middelburg, 16 maart 2018

Geachte heer van de Voorde,

Op 23 februari 2018 hebben wij van u een aanvraag ontvangen voor een ontheffing op grond van artikel 3.5, tweede lid en vierde lid van de Wet natuurbescherming om gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren en om voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen.

De aanvraag heeft betrekking op het slopen van vier woningen aan het Vermeerplein (18 t/m 24, even nummers) te Clinge in de gemeente Hulst. De ontvangst van deze aanvraag is op 27 februari 2018 bevestigd (kenmerk ZK18000032 / 180056884). In deze brief is tevens om aanvullende gegevens gevraagd die op 5 maart 2018 door ons zijn ontvangen en geregistreerd onder kenmerk ZK1800032/18006396.

In deze brief geef ik u ons antwoord op uw aanvraag.

Wij verlenen u ontheffing van artikel 3.5, tweede en vierde lid van de Wet natuurbescherming voor het opzettelijk verstoren van gewone dwergvleermuis en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van gewone dwergvleermuis als gevolg van het slopen van vier woningen aan het Vermeerplein (18 t/m 24, even nummers) te Clinge in de gemeente Hulst. Leest u vooral bijlage 1 bij het besluit zorgvuldig door, hierin staan de voorschriften die wij aan de ontheffing verbinden.

BESLUIT WET NATUURBESCHERMING ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING ZK18000032

Overeenkomstig de overwegingen in bijlage 2 besluiten wij:

- I. De aangevraagde ontheffing voor het opzettelijk verstoren van gewone dwergvleermuis en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van gewone dwergvleermuis op grond van artikel 3.8, vijfde lid van de Wet natuurbescherming te verlenen.
- II. Deze ontheffing geldig te laten zijn van 1 oktober 2018 tot 1 september 2022.
- III. Van de ontheffing gebruik gemaakt mag worden op gronden opgenomen in bijlage 3 bij onderhavig besluit.
- IV. De voorschriften, zoals opgenomen in bijlage 1 te verbinden aan deze ontheffing; zorgvuldig nakomen van deze voorschriften, voorkomt dat we de ontheffing voortijdig intrekken of wijzigen.
- V. De volgende documenten deel uit te laten maken van de ontheffing tenzij voorschriften in deze ontheffing anders bepalen:
 - a) Aanvraagformulier
 - Basismodule van 2 maart 2018 met kenmerk ZK18000032/18006396
 - Soortenmodule 2A van 23 februari 2018 met kenmerk: (ZK18000032/18005500)

- b) Bijlagen bij de aanvraag zoals aangeleverd:
 - Mitigerende en compenserende maatregelen project sloop woningen Vermeerplein van 23 februari 2018 met kenmerk ZK18000032 /18005497
- c) Aanvullende gegevens:
 - Reactie op vragen Provincie aanvraag Clinge van met kenmerk ZK18000032/18006404

De ontheffing staat op naam van Woontgoed Zeeuws Vlaanderen en geldt uitsluitend voor het slopen van vier woningen aan het Vermeerplein (18 t/m 24, even nummers) te Clinge in de gemeente Hulst. De ontheffing is gebaseerd op de aanvraag inclusief alle bijgevoegde stukken. De eventuele negatieve effecten op beschermde soorten zijn uitsluitend beoordeeld op de activiteiten zoals die in de aanvraag beschreven zijn. De activiteiten dienen dan ook te worden uitgevoerd conform de aanvraag, voor zover niet in tegenspraak met de in deze ontheffing geformuleerde voorschriften. Wijzigingen in de uitvoering die wenselijk of noodzakelijk zijn kunnen niet zondermeer worden doorgevoerd. Om te bepalen of de wijziging met of zonder een gewijzigde ontheffing doorgevoerd kan worden dient altijd contact opgenomen te worden met het bevoegde gezag, Gedeputeerde Staten.

Bezwaar

Tegen dit besluit kunt u schriftelijk bezwaar maken. Dat geldt voor iedere belanghebbende. Het bezwaarschrift richt u aan:

Gedeputeerde Staten van Zeeland
Postbus 6001
4330 LA MIDDELBURG

In uw bezwaarschrift neemt u tenminste op:

- uw naam
- uw adres
- de datum van uw bezwaarschrift
- tegen welk besluit u bezwaar maakt
- waarom u bezwaar maakt
- uw handtekening

U moet het bezwaarschrift binnen 6 weken na de dag waarop dit besluit is bekend gemaakt, indienen. Meestal is dat de dag na de datum van verzending (zie bovenaan deze brief). Overschrijding van de termijn kan ertoe leiden dat we met uw bezwaren geen rekening meer houden.

Als u overweegt bezwaar te maken, kunnen we u een informatiefolder toezenden. U kunt deze aanvragen via telefoonnummer (0118) 631 000. U kunt deze informatie ook downloaden via <http://loket.zeeland.nl/bezwaar/bezwaar>

Voorlopige voorziening

Zodra iemand een bezwaar indient tegen deze ontheffing, betekent dat niet dat de ontheffing direct geschorst is. Om een mogelijke herziening van dit besluit te bespoedigen kan de indiener van een bezwaarschrift een verzoek om een voorlopige voorziening indienen. Dit kan wanneer de indiener van mening is dat er sprake is van 'onverwijlde spoed', gelet op de betrokken belangen (artikel 8.81, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht). Voor de behandeling van het verzoek is griffierecht verschuldigd. Het verzoek kunt u richten aan:

rechtbank Zeeland-West-Brabant, locatie Breda
team bestuursrecht
Postbus 90006
4800 PA Breda

Overige regelgeving

Wij willen u er wellicht ten overvloede, op wijzen dat u een ontheffing heeft aangevraagd voor het opzettelijk verstoren van gewone dwergvleermuis en het vernielen en beschadigen van voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van gewone dwergvleermuis. Echter bestaat de mogelijkheid dat in uw projectgebied andere soorten voorkomen die beschermd zijn, maar waar u nu nog geen ontheffing voor heeft. In dat geval dient u mogelijk een aanvullende ontheffing aan te vragen bij het bevoegd gezag. Wanneer u bij uitvoering van de werkzaamheden verbodsbepalingen ten aanzien van deze soorten dreigt te overtreden, dient u de werkzaamheden stil te leggen en alsnog ontheffing voor deze soorten aan te vragen.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten,
namens dezen,

dhr. drs. D.J.F. Lagendijk,
hoofd afdeling Water, Bodem en Natuur.

Bijlagen:

- Basismodule van 2 maart 2018 met kenmerk ZK18000032/18006396;
- Soortenmodule 2A van 23 februari 2018 met kenmerk: (ZK18000032/18005500) ;)
- Mitigerende en compenserende maatregelen project sloop woningen Vermeerplein van 23 februari 2018 met kenmerk ZK18000032/18005497;
- Reactie op vragen Provincie aanvraag Clinge van met kenmerk ZK18000032/18006404

Bijlage 1.

Algemene voorschriften

1. De werkzaamheden dienen strikt conform de ontheffingsaanvraag te worden uitgevoerd, voor zover niet in strijd met de voorschriften in deze ontheffing.
2. De ontheffing inclusief alle bijbehorende bijlagen moeten op het werkterrein aanwezig zijn. Medewerkers dienen op de hoogte te zijn van de ontheffing en de daarin opgenomen voorschriften.
3. Alle materialen en afval dienen op een zodanige wijze opgeslagen te worden dat ze niet door verwaaiing, verspoeling of op andere wijze in de omgeving verspreid kunnen raken.
4. Na afloop van de werkzaamheden dient de projectlocatie in ordelijke toestand te worden achtergelaten. Dit wil zeggen dat de ten behoeve van de werkzaamheden gebruikte en/of vrijgekomen materialen en het afval worden opgeruimd.
5. Er wordt geen geluidsapparatuur of geluid producerende apparatuur gebruikt, anders dan strikt noodzakelijk is (voor de uitvoering en in verband met communicatie of veiligheid).
6. U dient twee weken voor aanvang van de werkzaamheden te melden wanneer u begint met uw werkzaamheden. U doet dit via het emailadres handhaving.groen@rud-zeeland.nl Onder vermelding van kenmerk (ZK18000032/18005736).
7. Uiterlijk twee dagen nadat de werkzaamheden zijn beëindigd wordt dit gemeld op het hierboven genoemde e-mailadres onder vermelding van kenmerk (ZK18000032/18005736).

Specifieke voorschriften

8. Van de ontheffing mag gebruik worden gemaakt in de periode van
 - 1 november 2018 tot 1 april 2019;
 - 1 november 2019 tot 1 april 2020;
 - 1 november 2020 tot 1 april 2021;
 - 1 november 2021 tot 1 april 2022;
9. Voor 1 augustus van het jaar waarin gestart wordt met de sloop dienen er ten minste vier alternatieve verblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuis aanwezig te zijn. De alternatieve verblijfplaatsen moeten voor minimaal eenzelfde aantal gewone dwergvleermuizen dezelfde ecologische functie kunnen vervullen als de oorspronkelijke plaats die verdwijnt
10. De locatie van de alternatieve voorzieningen wordt bepaald door een ecologisch deskundige
11. Eisen waar de alternatieve verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis aan moeten voldoen
 - De alternatieve voorzieningen worden zo dicht mogelijk (lieft binnen 100-200 meter) bij de locatie van de oorspronkelijke verblijfplaatsen geplaatst, met een vergelijkbare spreiding in de gebouwen;
 - De alternatieve voorzieningen worden op een voor gewone dwergvleermuizen geschikte locatie geplaatst die gelijk is aan of beter van kwaliteit is dan de oorspronkelijke verblijfplaatsen. Dit houdt ook in dat de ecologische functie gewaarborgd moet zijn;
 - De alternatieve voorzieningen worden zo geplaatst dat er verschillende microklimaten worden aangeboden (clustering met verschillende richtingen);
 - De alternatieve voorzieningen worden zo aangebracht dat zodat verstoring van de verblijfplaatsen wordt voorkomen;
 - Verstoring van vliegroutes of foerageergebieden door lichtbronnen wordt zoveel mogelijk voorkomen;

12. Alle projectwoningen, ook de woningen waar geen verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis zijn vastgesteld dienen vleermuisvriendelijk te worden gesloopt. Dit betekent dat alle mogelijke locaties waar vleermuizen zich zouden kunnen gaan vestigen, voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt dienen te worden op de volgende manieren:
- Het handmatig verwijderen van boeiboorden, dakpannen, trespa afwerkingen rondom dakgoten en loodafwerkingen rondom dakdoorvoeren;
 - Het maken van tochtgaten hoeken van de muren minstens één week voor de sloop. Vleermuizen houden niet van tocht en zullen zo makkelijker naar de alternatieve verblijflocaatie wijken. Belangrijk hierbij is dat dit gebeurt wanneer de temperatuur hoger is dan 10 °C;
13. Voordat er gesloopt wordt, vindt een inspectie plaats om te zien of er ondanks voorschrift 12 toch nog vleermuizen aanwezig zijn. Is dit het geval, dan mag met de sloop pas worden aanvangen, nadat maatregelen genomen zijn om het doden van vleermuizen te voorkomen.
14. U dient minimaal twee weken voor de sloop een kaart met de locaties van alle gerealiseerde alternatieve verblijfplaatsen aan te leveren aan het bevoegd gezag, Provincie Zeeland. U kunt deze kaart sturen naar handhaving.groen@rud-zeeland.nl of

Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland,
t.a.v. handhaving groen
Postbus 35, 4530
AA Terneuzen

15. Om de functionaliteit van de alternatieve verblijfplaatsen te kunnen beoordelen, dient u het gebruik van alle alternatieve voorzieningen minimaal drie jaar te monitoren. Een monitortingsrapportage dient jaarlijks, voor het eind van het jaar, aangeleverd te worden aan het bevoegd gezag. Provincie Zeeland. Bij de monitoring dient te worden aangegeven in welke aantallen en voor welke functies de soort gebruik maakt van de alternatieve voorzieningen. Een en ander dient door een deskundige op het gebied van de betreffende soort uitgevoerd te worden. U kunt de monitoringsrapportage sturen naar; handhaving.groen@rud-zeeland.nl of

Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland,
t.a.v. handhaving groen
Postbus 35, 4530
AA Terneuzen

OVERWEGINGEN

A. Weergave van de feiten

A1. Ontheffingsaanvraag

Op 23 februari 2018 hebben wij van u een aanvraag ontvangen voor een ontheffing op grond van artikel 3.5, tweede lid en vierde lid van de Wet natuurbescherming om gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren, en om voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen.

De aanvraag heeft betrekking op het slopen van vier woningen aan het Vermeerplein in Clinge (18 t/m 24, even nummers) in de gemeente Hulst. De ontvangst van deze aanvraag is op 27 februari 2018 bevestigd (kenmerk ZK18000032 /180056884). In deze brief is om aanvullende gegevens gevraagd die op 5 maart 2018 door ons zijn ontvangen en geregistreerd onder kenmerk ZK1800032/18006396.

A2. Ontheffingsplicht

Uit de aanvraag blijkt dat u voornemens bent om gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren, en om voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen tijdens de de sloop van vier woningen aan het Vermeerplein in Clinge (18 t/m 24, even nummers) in de gemeente Hulst.

Voor antwoord op de vraag of op grond van Wet natuurbescherming, sprake is van een ontheffingsplicht, dient gekeken te worden of ontheffing van de artikelen 3.1 t/m 3.10 kan worden verkregen en of voldaan wordt aan de eisen zoals deze zijn gesteld in de Wet natuurbescherming:

1. Voor soorten van bijlage IV HR en bijlage I en II Bonn en Bern (gewone dwergvleermuis) betreft dit artikel 3.8, vijfde lid wanneer het een ontheffing betreft van verboden als bedoeld in artikel 3.5.

Gedeputeerde Staten verlenen uitsluitend een ontheffing als bedoeld in 3.8 wanneer voldaan is aan de bij wet voorgeschreven voorwaarden:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
2. Zij is nodig:
 - in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - voor onderzoek en onderwijs, reproductie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
 - om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
3. Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Naast de bij wet voorgeschreven voorwaarden dienen voorgenomen activiteiten niet in strijd te zijn met het provinciaal beleid;

Gedeputeerde Staten verlenen voor het project uitsluitend een ontheffing, indien uit de het aanvraagformulier en de daarbij behorende stukken de zekerheid is verkregen dat de activiteit, onderscheidenlijk het project voldoet aan de voorwaarden waarop een ontheffing kan worden verleend.

U gaat in uw ontheffingsaanvraag in op de eventuele noodzaak van uw activiteit en het effect daarvan op de beschermde soorten. Uw aanvraag betreft het opzettelijk verstoren van gewone dwergvleermuis, en het beschadigen of vernielen van één zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis en bevat een onderbouwing ten aanzien van het wettelijke belang waaruit blijkt dat ingrijpen noodzakelijk is en een onderbouwing van andere bevredigende oplossingen waaruit blijkt dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn, en een onderbouwing waaruit blijkt dat er geen afbreuk wordt gedaan van de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Naar ons oordeel bevat uw ontheffingsaanvraag en de daarbij gevoegde stukken, op detail aangevuld met kennis en expertise die binnen de Provincie Zeeland beschikbaar is, de benodigde objectieve informatie om uw voorgenomen activiteiten te kunnen beoordelen.

A3. Bevoegd gezag

Gedeputeerde Staten van de provincie waarin het aangevraagde project wordt gerealiseerd, zijn ingevolge artikel 1.3, eerste lid van de Wet natuurbescherming het bevoegde gezag om op de ontheffingsaanvraag te besluiten. De activiteit wordt uitgevoerd aan het Vermeerplein (18 t/m 24, even nummers) te Clinge in de gemeente Hulst. Dit betekent dat Gedeputeerde Staten van Zeeland bevoegd zijn tot het nemen van een besluit met betrekking tot dit project.

A4. Procedure

De ontheffingsprocedure is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5, artikel 5.1 van de Wet natuurbescherming. Op uw aanvraag is de reguliere procedure hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht (verder Awb) van toepassing.

Van het besluit tot het verlenen van een ontheffing zal mededeling worden gedaan op de website van de Provincie Zeeland.

Tegen dit besluit staat bezwaar open zoals in het besluit onder "bezwaar" en "voorlopige voorziening" is aangegeven.

A5. Activiteit

De aangevraagde activiteit betreft het opzettelijk verstoren van gewone dwergvleermuis en het beschadigen of vernielen van één zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis tijdens de sloop van 4 woningen aan het Vermeerplein in Clinge (18 t/m 24, even nummers) in de gemeente Hulst. Voor deze activiteit is nog niet eerder een ontheffing verleend c.q. aangevraagd.

U vraagt ontheffing aan voor het opzettelijk doden en verstoren van gewone dwergvleermuis en het beschadigen of vernielen van rustplaatsen van gewone dwergvleermuis in het belang van de openbare veiligheid op basis van artikel 3.8, vijfde lid, van de Wet natuurbescherming.

B. Toetsing

B1 Toetsingskader

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De artikelen die voor de ontheffing verlening van belang zijn en welk beleid een rol speelt bij de ontheffingverlening leest u in deze paragraaf.

B2 Beoordeling

Voor iedere activiteit die niet is vrijgesteld van de ontheffing plicht, moet het bevoegd gezag beoordelen of toestemming kan worden verleend op grond van artikel 3.1 t/m 3.10, van de Wet natuurbescherming.

Gedeputeerde Staten verlenen uitsluitend een ontheffing als bedoeld in artikel 3.8 wanneer voldaan is aan de bij wet voorgeschreven voorwaarden, zoals genoemd onder A2.

Naast de bij wet voorgeschreven voorwaarden dienen voorgenomen activiteiten niet in strijd te zijn met het provinciaal beleid.

B3. Beoordeling van het wettelijk kader

Omdat de functionaliteit van de zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis niet gewaarborgd kan worden, en omdat er niet kan worden gewaarborgd dat er geen gewone dwergvleermuizen worden verstoord, zal beoordeeld moeten worden of u voldoende heeft aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is en zal beoordeeld moeten worden of er een wettelijk belang is op grond waarvan ontheffing verleend kan worden. Tevens zal worden beoordeeld of de maatregelen geen afbreuk doen aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan

Er bestaan geen andere bevredigende oplossingen

De sloop van 4 woningen aan het Vermeerplein, betreffende de nummers 18 t/m 24 (even nummers) te Clinge in de gemeente Hulst heeft als doel om op de vrijgekomen ruimte vier levensloopbestendige en energiezuinige woningen te realiseren en daarmee de waarde van de wijk te verhogen. De huidige woningen zijn verouderd en voldoen niet meer aan de huidige eisen, waardoor deze moeilijk verhuurbaar zijn. Dit leidt tot leegstand, vandalisme en verpaupering. Om ruimte te maken voor de nieuwe woningen zullen de huidige woningen gesloopt moeten worden. De nieuwe woningen komen globaal op dezelfde locatie te staan als de te slopen woningen. Er is met de realisatie van het project dus sprake van efficiënt ruimtegebruik. Ook is het project daardoor locatie gebonden want het kan niet zomaar op een andere locatie worden uitgevoerd.

De mogelijkheid van renovatie en beter isoleren van de huidige woningen is geen optie. Het is kostentechnisch voordeliger om voor sloop en nieuwbouw te kiezen. Bovendien is de staat van de huidige woningen dusdanig slecht dat renoveren geen meerwaarde meer oplevert. Daarnaast kunnen bij renovatie ook verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verloren gaan als gevolg van isolatie van spouwmuren, daken en vloeren en het dichten van kieren en gaten. Bovendien kunnen bij renovatie alleen uitpandige alternatieve nest- en verblijfplaatsen worden aangebracht. Bij nieuwbouw kunnen ook inpandige alternatieve voorzieningen worden geïntegreerd. Dit geeft de mogelijkheid om meerdere typen alternatieve voorzieningen aan te brengen wat een grotere kans tot succes heeft.

Door de gekozen werkwijze (vleermuisvriendelijk slopen) en de planning (buiten de kwetsbare periode van vleermuizen) wordt het opzettelijk doden van gewone dwergvleermuis voorkomen. Dit is opgenomen in voorschrift 12 respectievelijk voorschrift 8 van bijlage 1, behorende bij deze ontheffing. Voordat er gesloopt wordt, vindt een inspectie plaats om te zien of er toch nog vleermuizen aanwezig zijn. Is dit het geval, dan mag met de sloop pas worden aangevangen, nadat maatregelen genomen zijn om het doden van vleermuizen te voorkomen. Hiertoe is voorschrift 13 opgenomen.

Ten aanzien van het opzettelijk verstoren van gewone dwergvleermuis en het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis is voldoende aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Wettelijk belang: volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten

U geeft in uw aanvraag aan dat Woongood Zeeuws-Vlaanderen verspreid over de kernen in Zeeuws-Vlaanderen haar bestaande huurwoningen wil vernieuwen. Dit mede omdat er in veel kernen vraag is naar een ander soort woningindeling. De huidige woningen zijn verouderd en voldoen niet meer aan de huidige woon- en energie eisen. De woningen zijn daardoor slecht verhuurbaar. Hierdoor dreigt leegstand en vandalisme wat weer leidt tot meer sociale onveiligheid en de leefbaarheid van de kleinere kernen komt onder druk te staan. Doordat er in de woonkernen steeds minder bewoners komen, dreigen voorzieningen te verdwijnen.

Dit is ook het geval bij de vier te slopen niet functionele woningen aan het Vermeerplein, betreffende de nummers 18 t/m 24 (even nummers) te Clinge in de gemeente Hulst. Er is sprake van achterstallig onderhoud wat gevaarlijke situaties op kan leveren. Ook staan deze huizen al geruime tijd leeg. Zowel achterstallig onderhoud als leegstand vergroot de kans op vandalisme, wat hier sinds november 2017

plaats vindt. Met regelmaat worden trottoirtegels opgebroken, door ruiten en in tuinen gegooid waarna zaken hersteld moeten worden. Er is nog geen poging tot brandstichting gedaan maar dit lijkt slechts

een kwestie van tijd. In de woningen bevindt zich asbest, al hoewel de woningen zijn afgesloten van nutsvoorzieningen kan bij brand, de omgeving met betrekking tot de volksgezondheid in gevaar komen. Hekwerken rond de woningen zetten levert, in overleg met de plaatselijke autoriteiten, enkel meer kans op vernieling en andersoortige vormen van vandalisme op.

Onder de openbare veiligheid valt ook de sociale veiligheid. Sociale onveiligheid wordt als volgt omschreven: het gevoel dat men zich niet beschermd voelt tegen gevaar dat veroorzaakt wordt door of dreigt van de kant van menselijk handelen in de openbare ruimte. De sociale onveiligheid wordt groter wanneer er in een wijk huizen staan die in een slechte onderhoudsstaat verkeren en/of er in deze wijk veel vandalisme plaats vindt.

Het aangevraagde project voorziet in de sloop van de vier niet functionele woningen en de realisatie van vier nieuwe duurzame levensloopbestendige huizen die voorzien in de behoefte van betaalbare woningen. Bovendien voldoen de nieuw te bouwen woningen aan de huidige woon- en energie-eisen en zijn daardoor voor een breder publiek geschikt. Dit project voorziet dus in de vraag naar dat soort type woningen. Het project Vermeerplein draagt daarmee bij aan de volkshuishuisvesting wat als reden van groot openbaar belang kan worden bestempeld. Door dit project wordt ook de kans op leegstand en vandalisme verkleind wat een positieve bijdrage kan leveren aan de sociale veiligheid en daardoor ook aan de leefbaarheid van de kleine kernen, zoals Clinge.

De nieuw te bouwen woningen worden energiezuinig gebouwd. Hierbij worden minimaal de wettelijke eisen op het gebied van energiezuinigheid gevolgd. Dit komt de klimaatdoelstelling ten goede en heeft een gunstig effect op het milieu. Daarnaast wordt het binnenklimaat van de nieuwe woningen ook beter dan van de huidige woningen. Zo draagt dit project niet alleen bij aan een lager energielabel, maar draagt het ook bij een gezondere woonomgeving.

Gelet op bovenstaande redenen vinden wij het voldoende aannemelijk dat het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten voldoende aangetoond is.

Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis komt in Nederland algemeen voor en is een wijdverbreide soort die in heel Nederland wordt waargenomen. Het is de meest algemene vleermuissoort in Nederland. Hij komt vooral in de bebouwde omgeving voor, zowel in het stedelijk gebied als op het platteland. Er zijn geen uitspraken te doen over aantalsontwikkelingen: er zijn geen aanwijzingen voor een af- dan wel toename in aantallen.

Ook in Clinge komt de gewone dwergvleermuis algemeen voor. Ten westen van het deelgebied is op basis van in het veld waargenomen gedrag één paarverblijfplaats aan de Rembrandtlaan 39 vastgesteld. Deze paarverblijfplaats gaat niet verloren bij de sloop van de woningen en blijft functioneel.

Daarnaast werden er in en rond het plangebied af en toe foeragerende gewone dwergvleermuizen en andere soorten vleermuizen waargenomen. De foerageerduur was bij alle soorten kort, vaak betrof het kort foeragerende dieren die weer doorvlogen. Op grond van het beperkte aantal foeragerende dieren en de aanwezige alternatieve foerageermogelijkheden in de directe omgeving kan gesteld worden dat het plangebied geen essentieel foerageergebied voor alle soorten vleermuizen is. Als onderdeel van het project worden in de tuinen van de te slopen woningen wel enkele lage struiken en planten gerooid, deze maken echter geen onderdeel uit van essentieel leefgebied of essentiële vliegroutes. Bij de sloop van de vier woningen aan het Vermeerplein gaan dus geen essentieel foerageergebied of essentiële vliegroutes verloren.

In het te slopen plangebied is één zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aangetroffen op het Vermeerplein 20. Deze zomerverblijfplaats gaat verloren bij de sloop van de woningen. Het

vleermuisvriendelijk slopen zorgt ervoor dat er geen vleermuizen worden gedood. Dit vleermuisvriendelijk slopen houdt in dat sloop plaats vindt buiten de kwetsbare periode en dat alle mogelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen ongeschikt gemaakt dienen te worden indien deze nog niet zijn gesloopt voor aanvang van de actieve periode (hiertoe is voorschrift 12 opgenomen). Tevens vindt voordat er ge sloopt wordt een inspectie plaats om te zien of er toch geen vleermuizen aanwezig zijn. Zijn er nog vleermuizen aanwezig, dan mag met de sloop pas worden aangevangen nadat maatregelen genomen zijn om het doden van dieren te voorkomen. Hiertoe is voorschrift 13 opgenomen.

Gewone dwergvleermuizen bewonen een netwerk aan verblijfplaatsen. Een bepaalde verblijfplaats binnen dit netwerk kan afhankelijk van de kwaliteit van de verblijfplaats voor één of meer functies worden gebruikt. De vleermuizen moeten in staat zijn om zich van de ene naar de andere verblijfplaats te verplaatsen. Er moet een netwerk aan verblijfplaatsen die geschikt zijn voor de betreffende functie in stand blijven. Voor elke aan te tasten of te verwijderen verblijfplaats moeten meerdere alternatieve verblijfplaatsen aanwezig zijn die voor minimaal eenzelfde aantal gewone dwergvleermuizen dezelfde functie kunnen vervullen als de oorspronkelijke plaats. Een vervangende verblijfplaats heeft nooit dezelfde eigenschappen als de oorspronkelijke verblijfplaats. Hierdoor kan een vervangende verblijfplaats zowel wat betreft zijn eigenschappen als zijn locatie, minder geschikt blijken dan verwacht. Dit wordt ondervangen door in het gebied van het bestaande netwerk aan verblijfplaatsen meerdere nieuwe verblijfplaatsen aan te bieden. Hoe meer alternatieve verblijfplaatsen aanwezig zijn, hoe groter de kans is dat minimaal één van deze geschikt gevonden wordt. Om die reden worden er vier alternatieve verblijfplaatsen met dezelfde ecologische functie als de verloren gegane locatie in de nieuwbouw geïntegreerd. Om ook in de overbruggingsfase (tussensloop en nieuwbouw) voldoende alternatieve verblijfplaatsen met dezelfde ecologische functie te kunnen garanderen, worden er vier alternatieve verblijfplaatsen in de vorm van vleermuiskasten opgehangen in de omgeving van het plangebied (voorschrift 9). Om ervoor te zorgen dat deze alternatieve verblijfplaatsen gaan functioneren, is aan deze ontheffing voorschrift 11 verbonden dat een aantal maatregelen voorschrijft, die specifiek zijn voor de verblijfplaatsen en paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuizen. De locaties van de alternatieve verblijfplaatsen worden vastgesteld door een ecologisch deskundige omdat dit een grotere kans op succes heeft (voorschrift 10).

Daarnaast mag de sloop van de oude woningen pas plaatsvinden als de alternatieve verblijfplaatsen minimaal 3 maanden in het actieve seizoen van gewone dwergvleermuis (1 april- 1 november) gelijktijdig met de verblijfplaatsen in het te slopen gebouw beschikbaar zijn geweest. Dit zorgt voor een gewenningsperiode voor gewone dwergvleermuis. Gelet hierop dienen de alternatieve zomerverblijfplaatsen voor 1 augustus van het jaar waarin gestart wordt met de sloop dienen er ten minste vier alternatieve verblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuis aanwezig te zijn (voorschrift 9).

Door het slopen van de vier woningen aan het Vermeerplein gaat er in ieder geval één zomerverblijf verloren, maar door het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen in de omgeving hebben de vleermuizen voldoende alternatieve voorzieningen om naar uit te wijken. Door het werken buiten de kwetsbare periode en het vleermuisvriendelijk slopen en het ongeschikt maken van verblijflocaaties worden geen vleermuizen gedood. De aangetroffen paarverblijfplaats aan de Rembrandtlaan blijft beschikbaar voor de gewone dwergvleermuis. Ook vormen de te slopen huizen geen essentieel foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis.

Er wordt derhalve geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

B4. Provinciaal beleid

Een kwalitatief goed aanbod van woningen dat voldoet aan de woonbehoeften van inwoners. Dit is het uitgangspunt van de maatregelen die de Provincie neemt op de woningmarkt. Dit is vastgelegd in het Omgevingsplan 2012-2018. Plannen voor woningbouw moeten passen bij de woningbehoefte in de regio. Hiervoor moeten gemeenten regionale woningmarktafspraken maken. Woningafspraken gelden voor de 5 regio's, De Bevelanden, Walcheren, Zeeuws-Vlaanderen, Schouwen-Duiveland en Tholen. Daarnaast wordt jaarlijks geld beschikbaar gesteld voor huizenbezitters die hun oude woning willen slopen, in blokken opknappen of samenvoegen. Hiermee willen we voorkomen dat we in Zeeland met een overschot te maken krijgen van oude woningen die niet meer aan moderne eisen voldoen.

Particulieren, gemeenten en woningcorporaties kunnen een aanvraag indienen voor de subsidieregeling Provinciale Impuls Wonen. Naar ons oordeel is er geen strijdigheid met het Omgevingsplan Zeeland 2012-2018

C. Conclusies

C1. Algemeen

Wij zijn op grond van bovenstaande overwegingen van oordeel dat de ontheffing onder oplegging van voorschriften (bijlage 1) kan worden verleend.

C2. Provinciaal beleid

Naar ons oordeel is er geen strijdigheid met het Omgevingsplan Zeeland 2012-2018

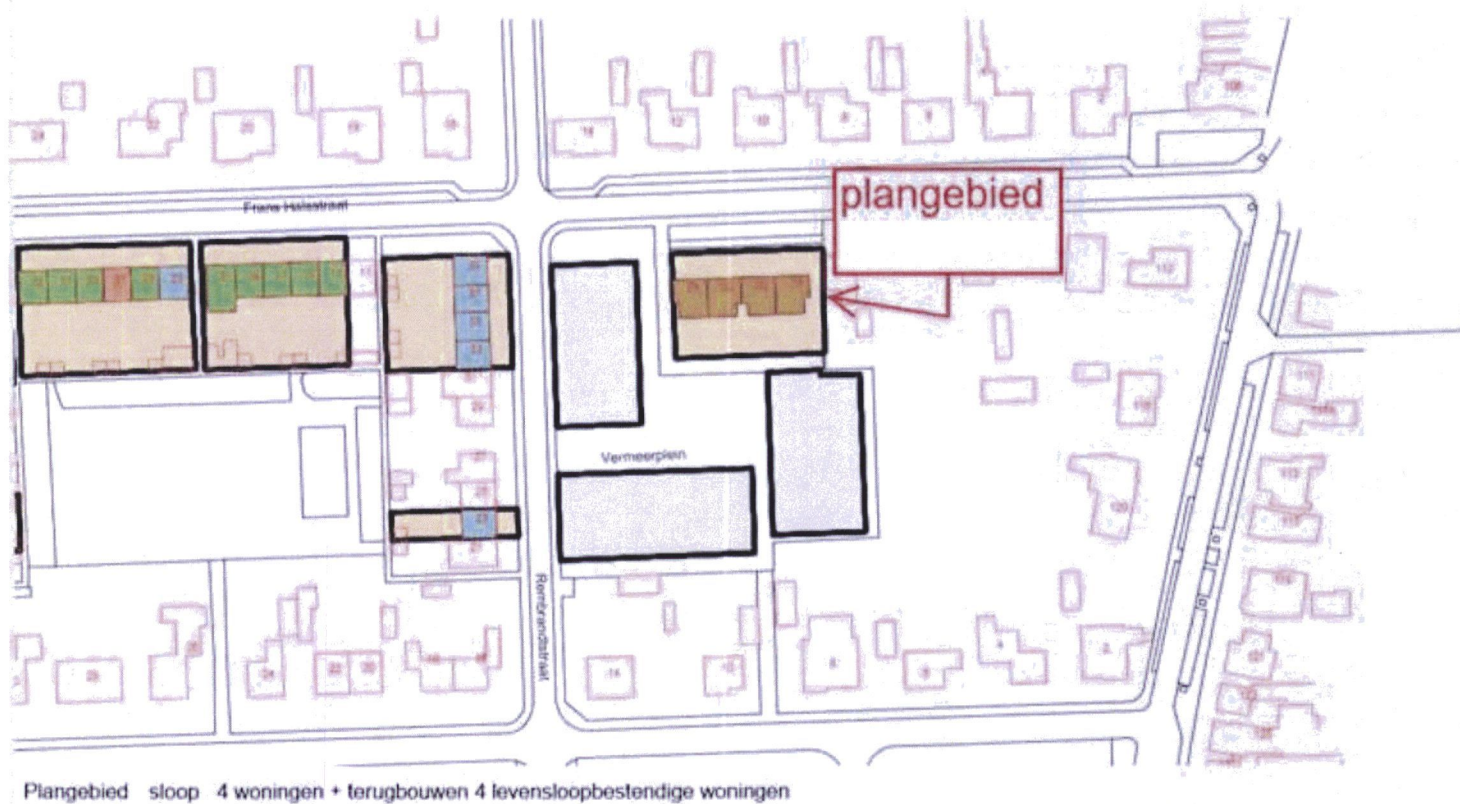
C3. Kader artikel 1.10

Uw activiteiten levert geen strijdigheden op met de in artikel 1.10 van de Wet natuurbescherming genoemde doelen.

Bijlage 3

Gemeente Hulst
5319 Clinge - Herstr Vermeerplein
Sloop / nieuwbouw

15-06-2017

Figuur 1, Ligging te slopen woningen Vermeerplein Clinge

Aanvraag Wet Natuurbescherming - Basismodule

U wilt een activiteit, plan of project uitvoeren waarbij u mogelijk in aanraking komt met bomen, beschermde plant- en diersoorten en/of Natura 2000-gebieden.

Met dit formulier kunt u een vergunning en/of ontheffing aanvragen of een melding indienen in het kader van de Wet natuurbescherming.

Heeft u de checklist ingevuld?

Er zijn drie soorten checklists beschikbaar (gebiedenbescherming, soortenbescherming en houtopstanden).

Een ingevulde checklist geeft antwoord op de vraag of u een vergunning en/of ontheffing moet aanvragen.

Het is uw eigen verantwoordelijkheid om de juiste toestemmingen aan te vragen.

Aan het einde van dit formulier dient u te verklaren dat u de checklists hebt doorlopen.

Juiste bevoegd gezag

Controleer voordat u een aanvraag/melding indient of de Provincie Zeeland het bevoegd gezag is om uw aanvraag te beoordelen.

Juiste provincie

Wanneer de locatie van uw project of de handeling die wordt gerealiseerd zich bevindt binnen de provincie Zeeland, dan is de Provincie Zeeland het juiste bevoegd gezag.

Als het project of handelingen tevens nadelige gevolgen heeft op een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied, dan wel vogels, dieren of planten van soorten die beschermd worden door de Wet natuurbescherming die zich bevinden in een andere provincie, dan zal door de provincie Zeeland overeenstemming plaatsvinden met deze andere provincie. Dit is ook het geval als het project of de handeling in verschillende provincies plaatsvindt. Als het project of de handeling in hoofdzaak zich bevindt in de provincie Zeeland, is de provincie Zeeland het bevoegd gezag. De aanvraag voor een vergunning en/of ontheffing op grond van de

Wet natuurbescherming wordt alsnog ingediend bij de provincie waar het project of de handeling (in hoofdzaak) plaatsvindt.

Voor de volledige weergave van de categorieën van handelingen en projecten, en handelingen en projecten die geheel of gedeeltelijk plaatsvinden in of gevolgen voor deze aangewezen categorieën van gebieden wijzen wij naar het Besluit natuurbescherming.

Juiste formulier(en)

Voor het indienen van een aanvraag voor een vergunning en/of ontheffing of een melding op grond van de Wet natuurbescherming dient u altijd deze basismodule in te vullen in combinatie met één of meerdere (sub)modules.

Welke (sub)modules u dient in te vullen is afhankelijk van welke verbodsbepalingen worden overtreden.

De modules zijn als volgt:

- Module 1A Gebiedsbescherming Pas
- Module 1B Gebiedsbescherming overige effecten
- Module 2A Soortenbescherming bij Ruimtelijke ingrepen
- Module 2B Soortenbescherming bij Jacht- en Schadebestrijding
- Module 3 Houtopstanden

Let op: In deze module en de vervolgmodes wordt gevraagd om bijlagen bij de aanvraag toe te voegen.

Probeer de bestandsgrootte van de bestanden zo klein mogelijk te houden.

Formulieren worden namelijk per mail verzonden en daarbij mag de totale bestandsgrootte niet groter zijn dan 13 Mb.

1. SOORT AANVRAAG/MELDING

Kruis aan voor welk onderdeel u een aanvraag/melding indient

Soortenbescherming (vul na de basismodule ook module 2a soortenbescherming in)

2. CONTACTGEGEVENS

Contactgegevens van de initiatiefnemer

Naam organisatie / bedrijf:

Woongoed Zeeuws-Vlaanderen

Adres:

Communicatielaan 2

Postcode:

4538 bv

Woonplaats:

Terneuzen

Postadres:

Postbus 269

Postcode:

4530 AG

Woonplaats:

Terneuzen

Contactpersoon

Voorletter(s)

P.

Tussenvoegsel(s)

van de

Achternaam:

Voorde

Telefoonnummer:

0115-636 044

E-mailadres:

p.vandevoorde@woongoedzvl.nl

Uniek bedrijfsnummer (UBN):
(voor zover van toepassing)

Maakt u gebruik van een adviseur?

Ja

Heeft u voor uw plan, project of activiteit ook een omgevings- of milieuvergunning nodig?

Nee

2. CONTACTGEGEVENS

Contactgegevens van de adviseur

Naam organisatie / bedrijf: adviesbureau Wieland

Adres: Liniestraat 13

Postcode: 4561 ZS

Woonplaats: Terneuzen

Postadres:

Postcode:

Woonplaats:

Contactpersoon

Voorletter(s) A.P.

Tussenvoegsel(s)

Achternaam: Wieland

Telefoonnummer: 0612352169

E-mailadres: apwieland01@hetnet.nl

3. ACTIVITEITEN

Geef een korte beschrijving van uw voorgenomen activiteiten.
Vermeld ook de periode waarin de activiteit plaats zal vinden

Woongoed Zeeuws-Vlaanderen wil op een aantal locaties in Zeeuws-Vlaanderen bestaande huizen afbreken en hiervoor in de plaats nieuwe duurzame woningen bouwen. In deze aanvraag wordt de locatie Clinge behandeld. Er is een mitigatie- en compensatieplan uitgewerkt waar de activiteiten en planning nader weergegeven worden.

Op welke locatie of locaties worden de activiteiten uitgevoerd?

Clinge, Vermeerplein 18-24.

4. BIJLAGEN

Checklist bijlagen

Kruis aan welke bijlagen u meestuurt. Verplicht voor zover van toepassing.

Kopie van het legitimatiebewijs van de aanvrager

Uittreksel van de Kamer van Koophandel of een kopie van de statuten als de aanvrager een rechtspersoon is

Kopie legitimatiebewijs

55637931_3569327_Paspoort_Peter_Seen.pdf

Uittreksel Kamer van
Koophandel

55637931_3569328_uittreksel_kvk_woongoed_zvl.pdf

Machtigingsformulier

Overige relevante bijlage

5. SAMENHANGENDE BESLUITEN

Samenhang met andere besluiten

Welke van de volgende besluiten of rapportages zijn benodigd voor uitvoering van het project?

U bent voornemens om de toestemming(en) inzake de Wet natuurbescherming:

Module 1. Gebiedenbescherming aan te laten haken bij de aanvraag
Omgevingsvergunning **Nee**

Module 1. Gebiedenbescherming als zelfstandige vergunning en/of ontheffing
o.g.v. de Wet natuurbescherming aan te vragen **Nee**

Module 2. Soortenbescherming aan te laten haken bij de aanvraag
Omgevingsvergunning **Nee**

Module 2. Soortenbescherming als zelfstandige vergunning en/of ontheffing o.g.v. **Ja**
de Wet natuurbescherming aan te vragen

Toelichting:

6. ONDERTEKENING

U staat op het punt om uw aanvraag/melding Wet natuurbescherming definitief te maken.

Wij attenderen u erop dat u als initieftiefnemer altijd zelf verantwoordelijk bent voor het indienen van een correcte aanvraag/melding.

U bent verplicht om onderstaande verklaringen af te leggen middels een vinkje:

Alle gegevens naar waarheid te hebben verstrekt;

Bekend te zijn met het feit dat bij wijziging in de omstandigheden die van belang zijn voor de beoordeling van de aanvraag of het verzoek, dit zo spoedig mogelijk doorgegeven dient te worden aan de provincie Zeeland (natuurbeschermingswet@zeeland.nl) onder vermelding van het nummer waaronder de aanvraag of het verzoek in behandeling is;

Dat de aanvrager alle gewenste inlichtingen met betrekking tot de voor de beoordeling en controle benodigde gegevens terstond en naar waarheid zal verstrekken aan de met behandeling en controle van de aanvraag en vergunning belaste ambtenaren.

Naam

P. van de Voorde

Datum ondertekening

19-02-2018

Plaats

Terneuzen

Functie / hoedanigheid ondertekenaar

projectleider

Machtiging

Nee

Handtekening

Let op: u heeft nu de basismodule ingevuld. U moet ook altijd module 2a Soortenbescherming invullen!

Let op: u heeft nu de basismodule ingevuld. U moet ook altijd module 2b Schadebestrijding invullen!

Bij het verzenden van de aanvraag wordt deze digitaal gestuurd naar Provincie. De initiatiefnemer ontvangt het formulier als pdf per mail.

U dient het formulier te printen en te ondertekenen. Wij nemen uitsluitend ondertekende aanvragen in behandeling.

De ondertekende aanvraag kan per post worden gezonden naar:

*Gedeputeerde staten van Zeeland
Afdeling Water, Bodem en Natuur
Postbus 6001
4330 LA MIDDELBURG*

Aanvraag Wet Natuurbescherming - Modul Soortenbescherming

Let op: u dient ook altijd de basismodule in te vullen als onderdeel van uw aanvraag.

Algemeen

*Per vraag wordt, indien van toepassing, om een korte samenvatting gevraagd.
Een uitgebreide beschrijving dient te worden opgenomen in een activiteitenplan.
Dit plan dient als bijlage bij de aanvraag te worden gevoegd.*

*Bij elke vraag dient u aan te geven in welk hoofdstuk/paragraaf en op welke bladzijde
uitgebreide beschrijving is opgenomen.*

Let op: u vult dit formulier in per soort.

*Wilt u voor meerdere soorten ontheffing aanvragen? Aan het eind van het formulier wordt
invoegen en kunt u alle vragen nogmaals doorlopen.*

1. Beschrijving activiteit

Beschrijving initiatief

*Om te kunnen beoordelen welke verbodsbepalingen worden overtreden, dient u een korte
Het gaat hier bijvoorbeeld om het beschrijven van (locatie en periode van) de werkzaamheden,
werkzaamheden,*

*de wijze waarop de werkzaamheden uitgevoerd zullen worden, gehanteerde onderzoeks-
soorten, etc.*

Het detailniveau hangt af van de omvang en de complexiteit van de activiteit.

Geef onderstaand een korte samenvatting.

Samenvatting

verschillende locaties in Zeeuws-Vlaanderen woningen afbreken. Op een aantal locaties zijn beschermde soorten aanwezig. In deze aanvraag wordt de locatie Clinge behandeld. De 4 woningen op locatie worden afgebroken.

Voeg
beschrijving
toe

55638511_3569438_1.2_Compenserende_en_mitigerende_maatregele

Voeg
kaartmateriaal
toe

55638511_3569439_Clinge_-
_Herstr_Vermeerplein.pdf

Werken volgens een gedragscode

Worden de werkzaamheden uitgevoerd overeenkomstig een geldige door de Minister van
gedragscode?

2. Aanwezigheid beschermde soorten en onderzoek

*In dit formulier kunt u aangeven welke beschermde soorten aanwezig zijn binnen de i
In de toelichting wordt uitvoerig beschreven op welke wijze u dient te onderzoeken we
invloedssfeer van de activiteit aanwezig zijn en hoe mogelijke effecten van uw activite
worden.*

*U vult alle vragen **per soort** in.*

Let op! De volgende soorten hoeft u niet in te vullen:

- Soorten die niet beschermd zijn volgens de Wnb;
- Beschermde soorten die zijn vrijgesteld voor de activiteiten in het kader van ruim bestendig beheer en onderhoud;
zie provinciale vrijstelling op www.zeeland.nl;
- Beschermde soorten waarop uw initiatief, volgens uw verwachting, geen negatieve
bijvoorbeeld dankzij het vooraf treffen van bewezen effectieve maatregelen (mitig
en dus overtreding van een verbodsbepaling niet aan de orde zal zijn.
Indien u twijfelt, dient u deze soorten wel in de tabel te vermelden en zullen wij be
- Indien u de werkzaamheden uitvoert overeenkomstig een goedgekeurde gedrags
geldt een vrijstelling voor de betreffende soort(en).

Aanwezige beschermde
soort i.h.k.v. de aanvraag

Gewone dwergvleermuis

Functie(s) van het
plangebied voor de soort

zomerverblijf

Kritische periode voor de
soort. Periode van het jaar
aanwezig

De meest kwetsbare
perioden zijn de
kraamperiode (15 mei – 15
juli), de paartijd (15
augustus – 15 oktober) en
de winterrust (1 november
– 1 april). De soort is het
gehele jaar aanwezig.
Paarverblijven zijn minder
kwetsbaar indien
mitigerende maatregelen
getroffen worden. De
alternatieve verblijven
worden reeds in voorjaar
van 2018 voorzien.

Soort vastgesteld op basis
van welke informatie

Clements, 2017

Onderzoeksrapportages

55638511_3569440_RA17242-
01_VLRBRV_Woningen_Zeeuws_Vlaanderen_Woongoec

3. Verbodsbepalingen

Geef aan welke verbodsbepaling(en) van toepassing is (of zijn)

Beschermingsregime /
verbodsbepalingen

soorten van bijlage IV HR en bijlage I en II Bonn en Ber

Art. 3.34 dieren of eieren
van dieren

Art. 3.5, in hun natuurlijke
verspreidingsgebied,
opzettelijk

verstoren

Art. 3.5, eieren opzettelijk

Art. 3.5,
voortplantingsplaatsen of
rustplaatsen

vernielen

Art. 3.5 planten, opzettelijk

Art. 3.6 lid 2 dieren m.u.v.
vogels, en planten anders
dan voor verkoop

4. Effectanalyse

*Bij onderdeel 3 heeft u aangegeven voor welke soort mogelijk een verbodsbepaling w
Geef bij dit onderdeel aan wat het effect is van uw activiteit op de betreffende soort (G
Maak hierbij onderscheid tussen tijdelijke en permanente effecten.*

*Betrek bij de effectanalyse ook de maatregelen die u heeft getroffen of alsnog zal treff
tot een acceptabel minimum te beperken of om de effecten achteraf te herstellen.*

Maatregelen die effecten op de soort tot een minimum beperken

Geef aan welke maatregelen u heeft genomen of tijdens de werkzaamheden zal nem

Maatregelen voor start
initiatief

Het ophangen van 4 alternatieve dagverblijven in de omgeving in het voorjaar van 2018. Zo is er een ruime gewenningsperiode (in het vliegseizoen).

Maatregelen tijdens
uitvoering initiatief

Ruimen van de tuin buiten de broedperiode (voor 1 maart of na 15 juli); handmatig verwijderen van de boeiborden bij alle vier de woningen; verwijderen van loodafwerking rondom elke dakdoorvoer; verwijderen van onderste pannenrij en kantpannen; verwijderen van trespas afwerking onder en tegen de dakgoten.

Maatregelen die de effecten achteraf herstellen

*Beschrijf welke maatregelen worden getroffen die de effecten achteraf herstellen.
Het gaat hier om compenserende maatregelen*

Compenserende
maatregel(en)

Er worden 4 alternatieve dagverblijven opgehangen. Locaties worden nog bepaald.

5. Belangen

Op grond van welk belang wordt een ontheffing aangevraagd?

Habitatrichtlijn (artikel 3.5
Wnb)

Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociaal inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten

Motivatie belang(en)

Geef hier in het kort aan wat het doel is van uw initiatief en waarom u van mening bent dat het door u aangevinkte belang.

Een verwijzing naar bijvoorbeeld een plan-MER is niet voldoende.

Er is achterstallig onderhoud en dit levert onveilige situaties op. Leegstand, vandalisme en verpaupering en sociale onveiligheid is al gaande (opm. er is asbest aanwezig in de woningen). De huidige woningen voldoen niet meer aan de eisen van deze tijd. Het project wordt uitgevoerd in het kader PIW subsidie van de provincie Zeeland.

Beleidsdocumenten ivm onderbouwing belang

6. Andere bevredigende oplossing

Afweging alternatieven

Voor alle beschermde soorten geldt dat aangetoond moet worden dat er geen andere voor het door u geplande initiatief, die minder schade oplevert voor de betreffende soort. In de toelichting wordt uitgelegd wat hier mee bedoeld wordt.

Geef hieronder in het kort aan welke alternatieven in tijd, plaats en werkwijze/inrichting en waarom het voorgestelde plan volgens u de oplossing is met de minst negatieve effecten.

De betreffende woningen zijn in slechte staat en kunnen niet meer gerenoveerd worden. Vandalisme en verkrotting te voorkomen dienen deze woningen gesloopt te worden.

7. Staat van instandhouding

Staat van instandhouding

Voor alle beschermde soorten waarvoor ontheffing wordt aangevraagd moet worden aangetoond dat het niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort en/of er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soorten in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (Habitatrichtlijn, Bonn). In de toelichting wordt hierop uitvoerig ingegaan.

Geef hieronder gemotiveerd aan op welke wijze wordt voldaan aan deze voorwaarde.

Habitatrichtlijn, Bonn en Bern en andere soorten

De gewone dwergvleermuis is de meest voorkomende soort vleermuis in Zeeland. Het is een zeer algemeen voorkomende soort in de meeste atlas blokken gesloten (Bekker, et al. 2010). Ook in de provincie Zeeland komt de soort veel voor. In de provincie Zeeland zijn diverse dagverblijven aanwezig.

8. Periode ontheffing

Geef aan voor welke periode ontheffing wordt gevraagd.

Van

15-07-2018

tot en met

31-12-2018

Wilt u nog een soort toevoegen? **Nee**

9. Bijlagen

In voorgaande vragen heeft u al uw activiteitenplan, kaartmateriaal, onderzoeksrapport kunnen toevoegen.

Wellicht heeft u nog andere bestanden die van belang zijn voor de aanvraag. Deze kunnen u

Soort bijlage

Bestand

Nog een

☐

*Dit formulier moet worden geprint en worden toegevoegd aan het formulier van de ba
Digitaal toegevoegde bijlagen hoeven niet op papier te worden meeverstuurd.*

*Om het formulier te kunnen printen versturen wij u uw ingevulde formulier als PDF-bij.
Geef hieronder het e-mailadres op waarnaar het formulier verzonden kan worden.*

E-mailadres

apwieland01@hetnet.nl

Dit formulier kunt u samen met het formulier Wet Natuurbescherming - Basismodule p

*Gedeputeerde staten van Zeeland
Afdeling Water, Bodem en Natuur
Postbus 6001
4330 LA Middelburg*

Mitigerende en compenserende maatregelen project sloop woningen Vermeerplein Clinge

Adviesbureau Wieland, Liniestraat 13, 4561 ZS Hulst, 9 februari 2018

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
2. Algemene gegevens.....	4
3. Gewone dwergvleermuis	6
4. Planning.....	12
5. Onderbouwing overslaan gewenningsperiode.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
6. Mitigerende maatregelen.....	13
7. Compenserende maatregelen	13
8. Foto overzicht	16
9. Bronnen/Literatuur	17

1. Inleiding

Woongoed Zeeuws-Vlaanderen is een woningcorporatie met circa 6.100 sociale huurwoningen in bezit en beheer, verspreid over 40 kernen in heel Zeeuws-Vlaanderen. Er wordt gestreefd naar kwalitatief goede huisvesting voor diegenen die daarin niet zelf kunnen voorzien.

Woongoed Zeeuws-Vlaanderen wil verspreid over de kernen in Zeeuws-Vlaanderen haar bezit vernieuwen. Hiervoor worden oudere woningen gesloopt en daarvoor in de plaats nieuwe woningen terug gebouwd. In andere kernen worden geen huurwoningen meer terug gebouwd maar ofwel de grond bouwrijp opgeleverd en opnieuw als nieuw kavel uitgegeven, ofwel zijn er geen vervolgpennen en wordt de grond anderszins in de kern opgenomen. Bijvoorbeeld als speeltuin of grasveld.

Voor wat betreft de woningen aan het Vermeerplein 18 t/m 24 in Clinge, hier wil Woongoed de woningen slopen. Er zijn nog geen plannen om de vrijgekomen kavels of oppervlakte aan grond een nieuwe bestemming te geven.

Woongoed heeft in 2017 onderzoek uit laten voeren naar het voorkomen van beschermde diersoorten. De resultaten van dit onderzoek zijn verwerkt in Clements, 2017. Per locatie wordt weergegeven welke beschermde soorten aanwezig zijn en wordt uitgewerkt welke mitigerende en compenserende maatregelen uitgevoerd gaan worden. Dit om te voorkomen dat de gunstige staat van instandhouding verslechterd.

Aan de voorzijde van de woning aan het Vermeerplein 20, werd een zomerverblijf van de Gewone dwergvleermuis aangetroffen. Woongoed Zeeuws Vlaanderen vraagt ontheffing om de woningen te kunnen slopen en zal voor het zomerverblijf wat komt te verdwijnen compenserende maatregelen treffen. Daarnaast stellen we een aantal mitigerende maatregelen voor.

2. Algemene gegevens

Onderwerp	: Compenserende en Mitigerende maatregelen
Opgesteld door	: M. Dobbelaar en A. Wieland
In opdracht van	: Woongoed Zeeuws Vlaanderen
Contactpersoon	: Dhr. S. Nöthen / Dhr. P. van de Voorde
Rapportnummer	: 201804
Status rapport	: Definitief
Datum	: 22-02-2018
Werkwijze	: Vervolg op rapportage Regelink (RA17242-01, dd. 28-11-2017)

Figuur 1. Ligging te slopen woningen Vermeerplein (no. 18 t/m 24) te Clinge

Gevonden soorten

Aan de voorzijde van de woning aan het Vermeerplein 20 werd een zomerverblijf van de Gewone dwergvleermuis waargenomen.

Figuur 2. Waarnemingen Vermeerplein en omgeving te Clinge met locatie van een zomerverblijf (↑)

Adressen en huisnummers

Vermeerplein 18 t/m 24 (4 woningen)

3. Gewone dwergvleermuis

De Gewone dwergvleermuis is de meest zichtbare en meest algemeen voorkomende vleermuis in Nederland. Ook is hij één van de kleinste vleermuissoorten van Nederland, weegt 3,5 tot 8 gram en heeft een spanwijdte van 18 tot 24 centimeter. Het is een zeer beweeglijk, fladderend dier. Hij heeft een roestbruine tot donkerbruine rug-vacht en een geelbruine buikvacht, met donkerbruine tot zwarte vleugels en oren. De vleugels zijn in verhouding lang en smal.

Leefwijze

De gewone dwergvleermuis is een echte cultuurvolger en is dan ook veel in de bebouwde omgeving te vinden. Ze hebben meerdere typen verblijfplaatsen, die alleen dan kunnen functioneren wanneer er voldoende foerageergebied aanwezig is, dat bovendien bereikbaar moet zijn. Hij is dus afhankelijk van meerdere, met elkaar samenhangende onderdelen van het landschap. De verblijfplaatsen bevinden zich in de regel in of om gebouwen. Zo vindt baren en zogen vooral in gebouwen plaats, het paren in weer andere gebouwen en ook de winter wordt in gebouwen doorgebracht. De gewone dwergvleermuis is een sociale vleermuis. Ze leven in kolonies van sociaal samenhangende genetisch verwante groepen vrouwtjes.

In de loop van de seizoenen gebruiken ze een netwerk aan verschillende verblijfplaatsen, vliegroutes en jachtgebieden. Vanuit de verblijfplaatsen vliegen gewone dwergvleermuizen achter elkaar aan richting foerageergebied. Ze zijn vanaf de schemering en 's nachts actief. Kwetsbare perioden, zoals tijdens de winterrust, worden vaak in grote groepen bijeen doorgebracht. Gewone dwergvleermuizen zijn over het algemeen zogenaamde stand vleermuizen. Ze zijn doorgaans plaats getrouw en ze gebruiken meerdere gebouwen. Ze kunnen, wanneer daar aanleiding toe is regelmatig verhuizen. Migratie naar winterverblijfplaatsen over een afstand van 100 tot 200 kilometer is bekend, maar gebruikelijker is een afstand van 35 – 60 kilometer. Vleermuizen zijn conservatief. Een nieuwe locatie moet worden ontdekt en geïnspecteerd. Nieuwe verblijfplaatsen worden maar beperkt al op korte termijn in gebruik genomen. De snelheid van in gebruik name lijkt af te hangen van het feit of de plek al bij vleermuizen bekend is of niet. Uit Duits onderzoek is gebleken dat nieuwe potentiële verblijfplaatsen in gebouwen waar al verblijven aanwezig waren, meer kans maken (77%) om in gebruik genomen te worden door één of meer gewone dwergvleermuizen binnen een periode van 6 maanden, dan in gebouwen waar eerder nog geen gebruik was vastgesteld (29%). De winter wordt veelal in een vorm van lethargie doorgebracht. De rest van het jaar zijn ze 's nachts actief en jagen in gesloten tot half open landschap; overdag verblijven ze in hun verblijfplaatsen. Gewone dwergvleermuizen kunnen door zeer nauwe openingen, soms al vanaf 1,2 à 1,3 centimeter, hun verblijfplaats kruipend bereiken. Ze worden niet vrij hangend waargenomen. Net als andere soorten vleermuizen plant ook de gewone dwergvleermuis zich traag voort. De vrouwtjes krijgen doorgaans één jong per jaar. Na ongeveer 6 weken na de geboorte is het jong zelfstandig. Natuurlijke vijanden van de gewone dwergvleermuis zijn vooral huisdieren (voornamelijk katten) die een kolonie kunnen 'leegvissen' of een verzwakt dier kunnen pakken. In mindere mate kunnen ook de sperwer, boomvalk en uilen tot de natuurlijke vijanden worden gerekend.

Voedsel

Gewone dwergvleermuizen jagen in gesloten tot half open landschap. Ze vliegen daarbij op enige afstand (1 – 8 meter) langs de vegetatie. Ze vliegen op een hoogte van gemiddeld 2 – 5 meter, maar soms wel tot 15 meter. Het voedsel van de gewone dwergvleermuis bestaat uit muggen, dansmuggen, schietmotten, maar ook haften, gaasvliegen, nachtvlinders en soms ook kevers.

Ze vangen deze prooien in de vlucht. Een gemiddelde kraamkolonie van 50 dieren vangt in een jaar meer dan 10 miljoen muggen.

Habitat

De gewone dwergvleermuis is een gebouw bewonende soort. Gewone dwergvleermuizen kunnen in allerlei gebouwen en bouwwerken voorkomen, zo worden grotere kolonies vaak aangetroffen in bejaardentehuizen, zorgcentra, galerijflats, fabrieken e.d. Hij maakt jaarrond gebruik van gebouwen en kan daar op allerlei plekken voorkomen, in spouwmuren, achter daklijsten, onder dakpannen, spleten en nissen in muren, et cetera. Paar verblijfplaatsen en individuele dieren worden ook wel in bomen aangetroffen. De verblijfplaatsen hebben een specifiek microklimaat nodig waarbij de volgende criteria relevant zijn, temperatuur, vochtigheid, snelheid van opwarmen of afkoelen. Essentieel is dat de verblijfplaats tochtvrij is in verband met de temperatuurregulatie en het voorkomen van uitdroging in de winter. Ook moeten de winterverblijven grotendeels vorstvrij zijn. De verblijfplaats moet voldoende bewegingsruimte hebben om zich te kunnen verplaatsen, bijvoorbeeld om dichterbij de opening te kunnen gaan bij hitte of een stukje verder er vanaf om juist warmte op te kunnen zoeken.

Ze zoeken telkens de optimale plek waar ze zo veel mogelijk energie kunnen besparen. Ze lijken een voorkeur te hebben voor een 'groene omgeving'. Vooral in gebieden met bebouwing nabij parken, loofbossen, houtwallen en beschutte waterpartijen komen ze veel voor. De soort wordt in veel mindere mate waargenomen in grootschalige agrarische gebieden, maar alleen als het geschikt foerageergebied betreft.

Verspreiding

De gewone dwergvleermuis is in Nederland een wijd verbreide soort en wordt in heel Nederland waargenomen. Het is de meest algemene vleermuissoort in Nederland. Hij komt voornamelijk in de bebouwde omgeving voor, zowel in het stedelijk gebied als op het platteland.

Aantal/ontwikkelingen

De soort is algemeen voorkomend. Er zijn geen uitspraken te doen over aantal/ontwikkelingen, er zijn namelijk geen aanwijzingen voor een af- dan wel toename in aantallen. Mogelijk neemt het aanbod van geschikte verblijfplaatsen wel af vanwege de toenemende na-isolatie van gebouwen en het dichten van kieren en gaten in gebouwen. Nieuwe verblijfplaatsen ontstaan voornamelijk bij achterstallig onderhoud van gebouwen en nauwelijks bij nieuwbouw. Omdat de gewone dwergvleermuis zich traag voortplant, verloopt uitbreiding of herstel van een populatie niet snel.

De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuis in Zeeland. Ze zijn in de meeste atlas blokken gesignaleerd, (Bron: Bekker et al. 2010). Ook in Clinge is het een algemene soort.

Voortplantingsplaatsen, vaste rust- en verblijfplaatsen

De gewone dwergvleermuis gebruikt gedurende het jaar meerdere typen voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen. Dit zijn zomerverblijfplaatsen, winterverblijfplaatsen, kraamverblijfplaatsen en paarverblijfplaatsen. Ze kunnen regelmatig van verblijfplaats wisselen binnen de verschillende perioden. Tussen zomer- en winterverblijven zit in de regel niet meer dan gemiddeld 20 kilometer.

De verblijfplaatsen bevinden zich in gebouwen in spouwmuren, achter gevelbetimmering, daklijsten en vensterluiken. Ook zijn ze soms te vinden in sluisen of viaducten, onder dakpannen, expansievoegen et cetera en in bomen. Het betreffen in het bijzonder spleetvormige ruimtes. Soms worden individuen ook aangetroffen tussen een enkel steens buitenmuur en het isolatiemateriaal of in koude dakconstructies.

De gewone dwergvleermuis is geen typische kastenbewoner, op een enkele kraamkolonie en zomerverblijf van een mannetje na worden slechts paarverblijven in kasten aangetroffen. (Figuur 3). Gewone dwergvleermuizen hebben hun verblijfplaatsen in allerlei typen gebouwen (bron: Eric Korsten, Zoogdiervereniging en Google Streetview).

Bij alle typen verblijfplaatsen zijn onder andere de volgende aspecten relevant:

- Microklimaat: temperatuur, verschillende temperaturen binnen één object (gradiënten), snelheid van opwarmen of afkoelen (bufferwaarde), vochtigheid, geen tocht.
- Locatie en eigenschappen van de in- en uitvliegopeningen: opening is bij voorkeur gericht op zuid / zuidwest of noord en de aanvliegroute is vrij van obstakels als takken of bomen. Er mag geen lichtbron vlakbij zijn. Ook mag de verblijfplaats niet via bijvoorbeeld een afdakje bereikbaar zijn voor katten e.d.
- Materiaal: de binnenkant moet ruw zijn (geen glad beton of hout), niet geverfd en niet op den duur gaan rafelen.
- Ruimtegebruik en veiligheid (tegen predatoren)

Ligging ten opzichte van de andere functies in het leefgebied. De volgende typen vaste rust- en verblijfplaatsen maken deel uit van het functioneel leefgebied, waarbij eenzelfde verblijfplaats voor meerdere typen (functies) gebruikt kan worden wanneer die ook voor die functies geschikt is.

Kraamverblijfplaatsen

Kraamverblijfplaatsen worden gebruikt van begin mei tot half juli. Vanaf begin mei clusteren de vrouwtjes samen in groepen van meestal 50 tot 120 en soms tot meer dan driehonderd individuen. De vrouwtjes maken in de kraamperiode gebruik van een netwerk aan verblijfplaatsen. Het totaal aan verblijfplaatsen met individuen binnen een netwerk, vormt de kolonie. Binnen dit netwerk kunnen ze regelmatig van verblijfplaats verhuizen. Zeer geschikte verblijfplaatsen zijn de hele kraamperiode in gebruik. Ook kan een deel van de aanwezige vrouwtjes verhuizen naar een andere verblijfplaats binnen het netwerk. Ze zijn plaats getrouw en keren jaarlijks terug naar hetzelfde gebied. De vrouwtjes krijgen doorgaans één jong, welke na enkele dagen kan meeverhuizen aan de buik van de moeder. De vrouwtjes vliegen na zonsondergang uit om te foerageren, maar keren na enkele uren terug om de jongen te zogen en daarna opnieuw uit te vliegen.

Na de kraamperiode, zodra de jongen zelfstandig worden, valt de kolonie geleidelijk uit elkaar en vormen de vrouwtjes kleinere groepjes in hetzelfde gebied.

Paarverblijfplaatsen zijn alleen goed vast te stellen van half augustus tot begin oktober maar worden vaak het gehele jaar door het mannetje gebruikt.

Na de kraamperiode van de vrouwtjes bezetten de mannetjes vaste territoria, waarvan ze de vrouwtjes naar zich toe lokken tijdens de paarperiode. In dit territorium gebruikt hij één of meerdere verblijfplaatsen. De paarverblijfplaatsen bevinden zich meestal in de bebouwing. In tegenstelling tot de andere typen verblijfplaatsen kunnen ze zich soms ook in boomholten of in kasten bevinden. Tijdens de balts vliegen de mannetjes vaak roepend rond, veelal gebruiken ze hierbij vaste trajecten. Het is daardoor lastig de locatie van de paarverblijven te traceren. Incidenteel wordt ook vanuit holten of kasten geroepen. Het is aannemelijk dat paarlocaties vaste plekken zijn die jaarlijks opnieuw benut worden, omdat ze vaak, jaarrond door mannetjes worden bezet. Waarschijnlijk bevinden de paarterritoria zich langs de route waar de vrouwtjes gebruik van maken om de overwinteringsgebieden te inspecteren. Grote concentraties van paarverblijven zijn een indicatie voor een nabij winterverblijf. Ook bevinden ze zich vaak in de omgeving van kraamgebieden. Eén paarverblijfplaats heeft een voortplantingsfunctie voor 1 -10 dwergvleermuizen. Bij het verdwijnen van 10 paarverblijfplaatsen moet rekening gehouden worden met een effect op een populatie van 10-100 dieren. Winterverblijfplaatsen worden als rustplek (winterslaap) gebruikt van november tot en met maart. Tijdens iets zachtere omstandigheden in deze periode kunnen ze weer actief worden, gaan foerageren of wisselen van verblijfplaats.

Vanaf augustus worden de winterverblijven al geïnspecteerd en kunnen ze in gebruik genomen worden.

De winterverblijfplaatsen bevinden zich in de regel bovengronds in gebouwen, soms in de ingangen van kelders, forten of kalkgroeven e.d. Van belang is dat de overwinteringslocatie overwegend vorstvrij is: gewone dwergvleermuizen lijken een voorkeur te hebben voor gebouwen die langzaam op de buitentemperatuur reageren. De overwintering verblijfplaatsen bevinden zich in de regel in objecten die een sterkere dag fluctuatie van de temperatuur hebben dan de objecten waar andere vleermuissoorten in overwinteren. Er zijn weinig overwinteringsplekken bekend. Er zijn twee typen winterverblijfplaatsen: winterverblijfplaatsen waar mannetjes alleen, soms met enkele vrouwtjes verblijven en de winterverblijfplaatsen met groepen van veel exemplaren. Vooral de winterverblijfplaatsen met enkele exemplaren zijn moeilijk aan te tonen. Er mag zekerheidshalve vanuit gegaan worden dat een plek die als zomerverblijfplaats in gebruik is, tevens ook als winterverblijf wordt gebruikt. Daarnaast zijn er dus mogelijk ook plekken die niet als zomerverblijfplaats maar wel als winterverblijfplaats worden gebruikt. Dit zijn veelal massawinterverblijven waarvan nog maar weinig bekend is in ons land. Onder een zomerverblijfplaats valt elke verblijfplaats die gebruikt wordt door vleermuizen die niet in winterslaap zijn én waarvan niet aangetoond is dat het een kraamverblijfplaats dan wel een paarverblijfplaats betreft. Het gaat hierbij dus zowel om locaties van vrouwtjes als mannetjes, losse individuen of kleine groepjes.

Waarschijnlijk hebben gewone dwergvleermuizen een voorkeur voor gebouwen waarbij verschillende ruimten benut kunnen worden afhankelijk van de weersomstandigheden. De mannetjes verblijven buiten de paartijd alleen of in kleine groepjes.

De functionele leefomgeving van een voortplantingsplaats en van een vaste rust- of verblijfplaats is de omgeving van die plaatsen die nodig is om ze als zodanig te laten functioneren. Een voortplantingsplaats bijvoorbeeld kan alleen dan succesvol functioneren als er voldoende foerageergebied aanwezig is, dat vanuit de voortplantingsplaats of vaste rust- of verblijfplaats bereikbaar is via één of meer vliegroutes en een winterverblijfplaats kan onder meer alleen succesvol functioneren als deze niet bevriest.

Vliegroutes

's Avonds rond zonsondergang vliegen gewone dwergvleermuizen uit om te foerageren. Dit uitvliegen gebeurt één voor één en kan daardoor, afhankelijk van de grootte van de groep, enige tijd duren. Vervolgens worden beschutte trajecten benut om de foerageergebieden te bereiken. Ze kiezen zoveel mogelijk lijnvormige structuren en vliegen bij voorkeur uit de wind en uit het licht (straatverlichting, verlichting van gebouwen et cetera). Veelal wordt langs deze structuren ook gefoerageerd, het gaat dan bijvoorbeeld om bomenrijen, watergangen met opgaande begroeiing, groene erfafscheidingen, et cetera. De voorkeur gaat uit naar inheemse boomsoorten omdat zich daar meer insecten rondom verzamelen dan rond uitheemse soorten als plataan.

Er zijn niet altijd duidelijke vliegroutes aanwezig. Soms vindt een diffuse verspreiding over de woonwijk en groengebieden plaats en wordt gefoerageerd in tuinen, bomen, bij stedelijk groen, watergangen en dergelijke.

Een vliegroute is essentieel wanneer er geen goede alternatieve vliegroute is om vanuit de verblijfplaats het betreffende foerageergebied te bereiken dan wel dat er wel een alternatieve vliegroute is, maar het gebruik hiervan kost vergeleken met de originele vliegroute teveel energie (te ver omvliegen of te onbeschermt). Aan de vliegroutes worden door de gewone dwergvleermuis eisen gesteld wat onder meer betreft

- Hoogte
- Dichtheid
- Structuur (enkel, dubbel, overhangend)
- Aanwezige gaten / onderbrekingen
- Aanwezige lichtbronnen
- Hoe ligt de vliegroute ten opzichte van de lijnvorm. Foerageergebied Ze foerageren over het algemeen binnen 5 kilometer van hun verblijfplaats. Vaak wordt op een avond/nacht gebruik gemaakt van verschillende foerageergebieden/trajecten die volgens een vaste route worden bereikt. De gekozen jachtlocatie hangt af van het insectenaanbod en weersomstandigheden. Bij bijvoorbeeld harde wind kunnen alternatieve, meer beschutte foerageerlocaties worden gebruikt. Mogelijk dat in het begin van de avond gewone dwergvleermuizen de verlichte delen van de stad mijden: het eerste jagen op een avond lijkt bij niet-verlichte objecten plaats te vinden.

De gewone dwergvleermuis kent grofweg twee typen foerageergebieden

- Open ruimten ter grootte van circa 1 – 3 volwassen bomen in dichte begroeiing zoals bossen.
- Sterk wind-beschutte plaatsen langs lineaire hoog opgaande begroeiing of wind-beschutte plaatsen langs water. Hier is het voedselaanbod hoger, de energiekosten om ze te bejagen lager.

Hoe hoger de bomen of hoe breder de structuur is, hoe groter het insectenaanbod. Alleen bomenrijen met een porositeit (doorlatendheid) kleiner dan 30% (in midden Nederland) en 10 % (noord en west Nederland) bieden voldoende windbeschutting om te kunnen dienen als foerageergebied. Een foerageergebied is van essentieel belang voor het functioneren van de verblijfplaats wanneer er geen alternatieve foerageergebieden zijn om de eventuele aantasting ervan op te vangen. De grootte van het jachtgebied van een individu is sterk afhankelijk van het voedselaanbod en bedraagt 0,3 in zeer natte gebieden tot 300 hectare in droge gebieden. In verschillende seizoenen gebruikt de gewone dwergvleermuis verschillende foerageergebieden.

Gewone dwergvleermuizen foerageren bij gebouwen, in tuinen, parken, landgoederen, langs lanen, bomenrijen, houtwallen, dijken met beplanting, bosranden (loofbos), begraafplaatsen, beschutte vijvers en watergangen. Bij windstil weer kunnen ze ook in een meer open landschap foerageren. Ze vliegen tijdens het jagen niet door de vegetatie maar afhankelijk van de vegetatiehoogte er net langs of er net boven. Voedsel Gewone dwergvleermuizen jagen in gesloten tot half open landschap. Ze vliegen daarbij op enige afstand (1 – 8 meter) langs de vegetatie. Ze vliegen op een hoogte van gemiddeld 2 – 5 meter, maar soms wel tot 15 meter. Het voedsel van de gewone dwergvleermuis bestaat uit muggen, dansmuggen, schietmotten, maar ook haften, gaasvliegen, nachtvinders en soms ook kevers. Ze vangen deze prooien in de vlucht. Een gemiddelde kraamkolonie van 50 dieren vangt in een jaar meer dan 10 miljoen muggen.

4. Planning

Woongoed Zeeuws Vlaanderen wil ontheffing aanvragen voor de periode oktober 2018 tot september 2022. Er is namelijk nog 1 woning bewoond, hier zijn afspraken met de bewoner prioriterend waardoor onzeker is wanneer Woongoed over kan gaan tot het slopen van het volledige rijtje woningen. Uiteraard worden er voor 1 april 2018 compenserende maatregelen aangebracht zodat er na het broedseizoen van 2018, over gegaan kan worden tot sloop van de woningen.

Vermeerplein 18 - 24 Clinge											
	jan-18	feb-18	mrt-18	apr-18	mei-18	jun-18	jul-18	aug-18	sep-18	okt-18	nov-18
Mitigerende maatregelen											
Compenserende maatregelen											
Gewenningsperiode											
Sloopwerk tuinen											
Sloopwerk woningen											

6. Mitigerende maatregelen

Van de genomen acties worden notities gemaakt door een ecologisch deskundige. Zo wordt vastgelegd dat deze acties correct zijn uitgevoerd en achteraf worden nagegaan waar de compenserende maatregelen zijn uitgevoerd. De mitigerende maatregelen vormen samen met de compenserende maatregelen een garantie voor het behoud van biodiversiteit in dorp en stad.

Te treffen mitigerende maatregelen:

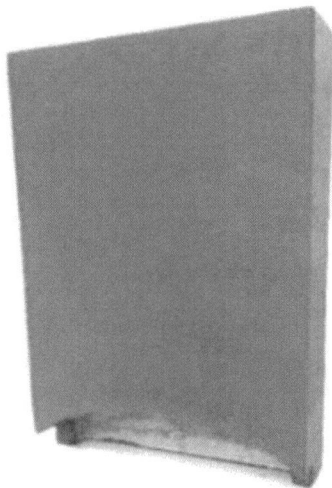
- Ruimen van de tuin buiten de broedperiode (voor 1 maart of na 15 juli);
- handmatig verwijderen van de boeiborden bij alle vier de woningen;
- verwijderen van loodafwerking rondom elke dak doorvoer;
- verwijderen van onderste pannenrij en kantpannen;
- verwijderen van trespas afwerking onder en tegen de dakgoten.

7. Compenserende maatregelen

Er worden in de directe omgeving vier vleermuiskasten geplaatst. Zo zullen er voldoende dagverblijven aanwezig zijn om de gunstige staat van instandhouding te behouden. Er worden geen belangrijke jachtgebieden of vliegroutes vernietigd. In de huidige situatie is er sprake van een normale geschiktheid van het plangebied als foerageergebied. Gewone dwergvleermuizen gebruiken meerdere plekken als dagverblijf/paarverblijfplaats. Door de sloop van de woningen verdwijnt een dagverblijfplaats. Om de gunstige staat van instandhouding te garanderen en te verbeteren is het nodig om meer verblijfplaatsen in de vorm van kasten aan te brengen. Dit betreffen vleermuiskasten van houtbeton. Woongoed voorziet hierin door 4 verblijfplaatsen op aanwijzen van een ecologisch deskundige te laten plaatsen. Het zoekgebied is hieronder weergegeven. De sloop van de woningen leidt niet tot een negatief effect op de foerageerfunctie van het plangebied, er worden enkele lage struiken en planten gerooid in de bij de woningen behorende tuinen.

Maatregel: plaatsen 4 duurzame vleermuisasten.

Voorbeeld van een vleermuiskast (bevestiging aan gevel woning).

8. Foto overzicht

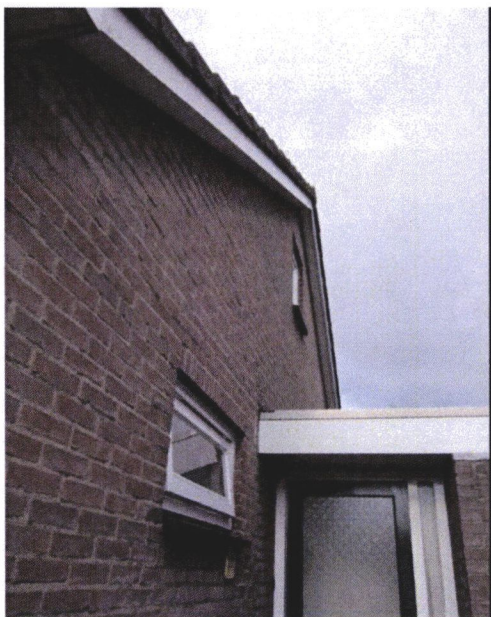

Foto 1: zijgevel met afwerking door middel van een daktrim, handmatig verwijderen.

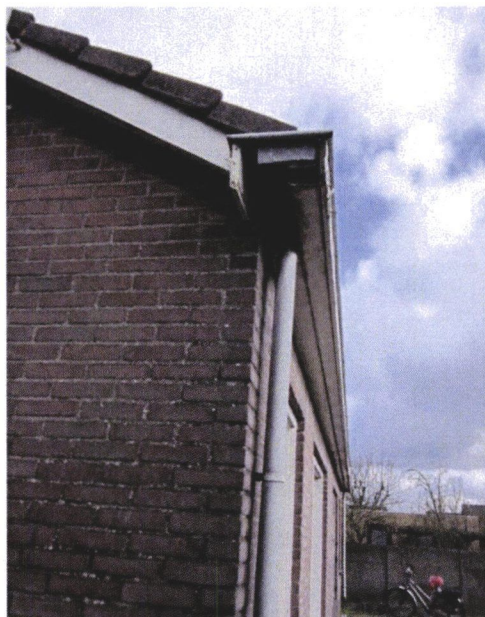

Foto 2: zijaanzicht dakgoot met aftimmering, handmatig verwijderen.

Foto 3: woning op hoek Frans Halsstraat/Rembrandtstraat. Zijgevel potentieel geschikte locatie voor plaatsen van een vleermuizenkast

Foto 4: achterzijde woningen vanaf de Frans Halsstraat gezien

9. Bronnen/Literatuur

Bekker, J. P., Stichting Het Zeeuws Landschap, & Zoogdierwerkgroep Zeeland. (2010). Zoogdieren in Zeeland : zoogdierenfauna van 1989-2008. Wilhelminadorp, Nederland: Stichting Het Zeeuws Landschap.

Clements, A., & Regelink Ecologie & Landschap, Mheer. (2017). Broedvogel- en vleermuisonderzoek Woningen Zeeuws Vlaanderen. (RA17242-01). Geraadpleegd van <https://www.regelink.net/kenniscentrum/beschermde-soorten-door-de-flora-en-faunawet/>

Rijksdienst voor ondernemend Nederland. (2014). Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis (Versie 1.1). Geraadpleegd van [https://www.rvo.nl/sites/default/files/2015/01/Soortenstandaard%20Gewone%20dwergvleermuis.p
df](https://www.rvo.nl/sites/default/files/2015/01/Soortenstandaard%20Gewone%20dwergvleermuis.pdf)